بسم الله الرّحمن الرّحیم

کتاب کار
تفکّر و پژوهش

ششم دبستان

۱۳۹۴

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری
نام کتاب: **کتاب کار تفکّر و پژوهش ـ ششم دبستان ـ ۳۴/۸**
مؤلّفان: میترا دانشور، احمد غلامحسینی
آماده‌سازی و نظارت برچاپ وتوزیع: اداره‌ی کلّ نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
مدیر امور فنی و چاپ: سیّد احمد حسینی
مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی
طراح گرافیک، صفحه‌آرا: سیّد علی موسوی
تصویرگران: محمّدحسن معماری، محمد باران دوست، بهاره جابری و ایمان نکاحی
طراح جلد: محمّدحسن معماری
حروفچین: فاطمه باقری‌مهر
مصحح: زهرا رشیدی مقدم، فرشته ارجمند
امور آماده سازی خبر: سپیده ملک ایزدی
امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور
ناشر: اداره‌ی کلّ نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی ـ ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹ـ ۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹،
وب سایت: www.chap.sch.ir
چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ چهارم ۱۳۹۴
حقّ چاپ محفوظ است.
شابک ۸-۲۰۵۹-۰۵-۹۶۴-۹۷۸ ISBN 978-964-05-2059-8

امام طلبه‌ها را به تحقیق و تتبع وادار می‌کردند. به شاگردان مجال می‌دادند تا نظرات خود را بیان کنند. اگر روزی در سر درس کسی اشکال نمی‌کرد، امام با حالت اعتراض می‌فرمودند:
«مگر اینجا مجلس ختم است که ساکت نشسته‌اید».

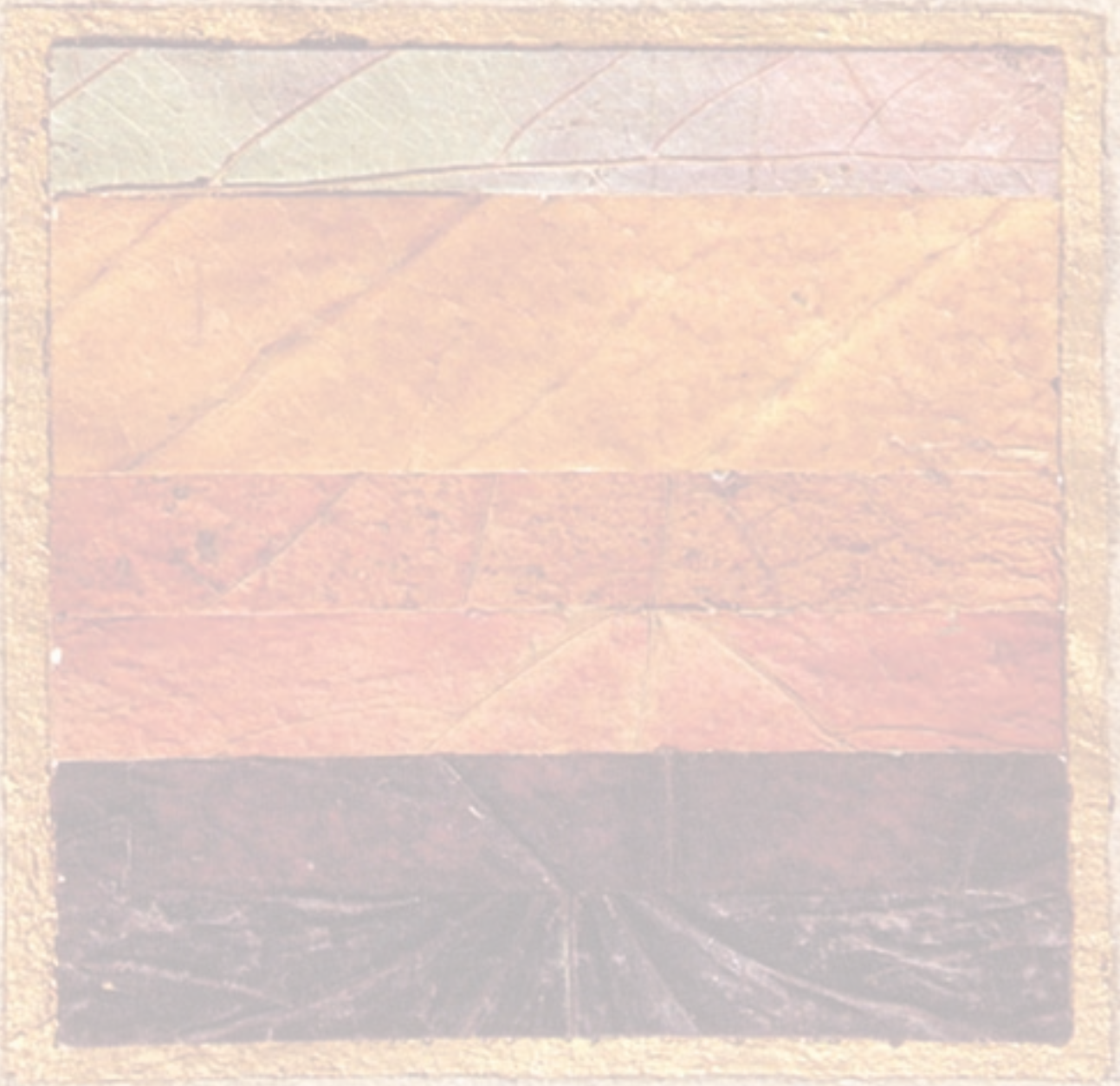

به نام خدا

سخنی با دانش‌آموزان

دانش‌آموزان عزیز: سلام

برای چند دقیقه، ذهن خود را برای یک پرواز خیالی آزاد بگذارید. حال به درس تفکّر و پژوهش و روش آن فکر کنید! فکر می‌کنید موضوع و روش درس تفکّر و پژوهش چگونه است؟ کتاب کار تفکّر و پژوهش چگونه کتابی است؟ چه تصویری پیش خود مجسّم می‌کنید؟ آیا کلاس‌هایی را مجسّم می‌کنید که دانش‌آموزان در حال گوش دادن به یک سخنرانی درباره‌ی تفکّر و پژوهش و فایده‌های آن هستند؟ یا کلاسی که دانش‌آموزان دائم در حال انجام تکالیف کتاب کار هستند؟ چنین تصوراتی در مورد درس «تفکّر و پژوهش» بسیار دور از واقعیّت است. در درس تفکّر و پژوهش شما یاد می‌گیرید به کنجکاوی‌های خود توجّه کنید، پرسش و کاوش کنید؛ لذا در این ساعت شما و پرسش‌ها و روش‌هایتان برای یافتن پاسخ پرسش مهم هستید. درس تفکّر و پژوهش از فعّالیّت‌هایی تشکیل شده که به شما فرصت می‌دهد پرسشگری و کاوشگری کنید و روش‌های یادگیری خود را مورد بررسی قرار داده و بهبود بخشید. در این درس شما با انجام فعّالیّت‌هایی مانند بازی، گوش دادن به داستان، تماشای فیلم، خواندن متن، و غیره فرصت کندوکاو در نظرات خود و دیگران را خواهید داشت. داشتن کتاب کار فرصتی است برای ثبت خاطرات شما از شنیدن داستان‌ها، تماشای فیلم‌ها، گفت‌وگو با دوستان و آموزگار و اعضای خانواده، بحث و جدل بر سر یک عقیده و تمام آنچه خاطرات دوران دبستان ما و شما را می‌سازد. در کتاب کار، فعّالیّت‌هایی برای داخل و گاه خارج از کلاس پیش‌بینی شده تا شما یادگیری‌های خود در طول سال تحصیلی را ثبت کنید. بعد از هر چهار یا پنج جلسه نیز صفحاتی با عنوان خودارزیابی قرار داده شده تا یادگیری‌ها و نظرات خود در مورد جلسات گذشته را ثبت و خود را ارزیابی کنید. در تکمیل این صفحات کوشا باشید؛ زیرا کتاب کار علاوه بر دفتر ثبت تجربه‌ها، پوشه‌ی کار شما در طول سال تحصیلی نیز هست که آموزگارتان با بررسی آن هر هشت جلسه یک بار و نیز در پایان سال، میزان پیشرفت و نمره‌ی شما را تعیین خواهد کرد. امیدواریم از ساعت تفکّر و پژوهش لذّت ببرید و طعم لذّت‌های خود را در کتاب کار بنویسید.

گروه مؤلّفان

فهرست مطالب

۱ بخش اوّل

واژه‌های تصادفی ۲
دیدنی‌های سرزمین من ۳
نارنجی‌پوش امانتدار ۵
یک اتّفاق عجیب! ۷
خودارزیابی ۹
خرسی که می‌خواست خرس باقی بماند ۱۰
بوی خوش مدینه ۱۱
مردم‌پسندها ۱۲
مارگیر و اژدها ۱۴
خودارزیابی ۱۶
شکلی دیگر ۱۷
زیر ذرّه‌بین ۱۸
آقکند ۲۰
خودارزیابی ۲۱
پایتخت کشورمن ۲۲
لی لی حوضک ۲۳
شگفتی‌ها ۲۴
ماه بود و روباه ۲۵
خودارزیابی ۲۶
من و پرسش‌هایم ۲۷
میمون‌های گرانبها ۳۰
خودارزیابی ۳۱

۳۲

بخش دوم

فعّالیّت‌های انتخابی

هرکاری ..... ! ۳۳
برنامه‌ی کودک و نوجوان ۳۴
از کجا بدانم؟ ۳۵
چرخ‌ریسک ۳۷
رضا ۳۸
درخت بخشنده ۳۹
پرواز کن! پرواز! ۴۱
ما کجا هستیم؟ ۴۳
آخر خط ۴۵
من عاقبت از این پل خواهم گذشت ۴۶
آداب و رسوم ۴۷
کیمیاگر ۴۸
خودارزیابی ۴۹

۵۰

بخش سوم

فعّالیّت‌های اختیاری

فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۱ ..... ۵۱
فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۲ ..... ۵۳
فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۳ ..... ۵۵
خودارزیابی فعّالیّت‌های اختیاری ۵۷
برگه‌ی خودارزیابی نیمسال اوّل تحصیلی ۵۹
برگه‌ی خودارزیابی نیمسال دوم تحصیلی ۶۱

بخش اوّل

۱

عنوان فعّالیّت:

واژه‌های تصادفی

۱ــ ده کلمه‌ای را که روی تابلوی کلاس نوشته شده است، در جای خالی بنویسید.

اکنون کلمات بالا را به طور دلخواه حداکثر در سه طبقه، طبقه‌بندی کنید و برای هر طبقه عنوانی انتخاب کنید.

طبقه‌بندی من:.....

.....

۲ــ در گروه خود، طبقه‌بندی‌های ارائه شده توسّط هر عضو گروه را با دلایل آن بررسی و روی یک نوع طبقه‌بندی توافق کنید. طبقه‌بندی مورد توافق را بنویسید.

طبقه‌بندی گروه:.....

.....

۳ــ همان‌طور که می‌دانید اجرای بهتر هر کار و فعّالیّت جمعی نیاز به رعایت قواعد و مقرّراتی دارد. بر همین اساس اجرای فعّالیّت‌های درس تفکّر و پژوهش نیز نیاز به قواعد و مقرّراتی دارد که با رعایت آن‌ها فعّالیّت‌ها به بهترین نحو اجرا می‌شود؛ درباره‌ی قواعد و مقرّرات مورد نیاز درس تفکّر و پژوهش در کلاس بحث کنید. قواعد مورد توافق را در زیر بنویسید.

۱.هنگام گفت‌و گو با احترام با هم صحبت می‌کنیم.

۲.....

۳.....

۴.....

در این جلسه: از شما خواسته شد واژه‌هایی را نام ببرید. تفاوت‌ها، شباهت‌ها و رابطه‌های آن‌ها را پیدا و آن‌ها را طبقه‌بندی کنید. پیدا کردن تفاوت‌ها، شباهت‌ها و رابطه‌ها یکی از عملکردهای ذهن شما است که هنگام تفکّر در مورد موضوعات مختلف انجام می‌دهید.

عنوان فعّالیّت:

دیدنی‌های سرزمین من

فرض کنید یک میهمان خارجی به کشور شما خواهد آمد و قرار است او را به شهرهایی که جاهای دیدنی دارد، ببرید. شما کدام مناطق یا شهرها را انتخاب می‌کنید. اکنون جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	نام منطقه یا شهر	دلایل انتخاب شما
۱		
۲		
۳		

با دوستان خود در گروه مشورت کنید؛ پس از مشورت، جدول را براساس توافق اعضای گروه کامل کنید.

ردیف	نام منطقه یا شهر	دلایل انتخاب شما
۱		
۲		
۳		

در انتخاب این سه منطقه یا شهر به کدام ویژگی‌های میهمان توجّه کردید؟ آن‌ها را فهرست کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

شهرهای انتخاب شده توسّط اعضای گروه را براساس ویژگی‌های میهمان بررسی کنید؛ آیا فکر می‌کنید لازم است در مناطق و شهرهای انتخابی تغییری بدهید؟ در صورت تغییرآن را در جدول زیر بنویسید.

ردیف	نام منطقه یا شهر	دلایل انتخاب شما
۱		
۲		
۳		

در این جلسه: شما برای تصمیم‌گیری در مورد انتخاب جاهای دیدنی، اطّلاعات خود را به‌کار گرفتید و با دوستان خود مشورت کردید. همچنین خواسته‌ها، سن، جنسیت، وقت، وضعیت جسمانی، تجربه‌ی سفرهای میهمان به ایران و سایر کشورها و... را درنظر گرفتید. آیا برای تصمیم‌گیری در مورد سایر موضوعات نیز بررسی همه‌جانبه ضروری است؟

عنوان فعّالیّت:

نارنجی‌پوش امانتدار

پس از شنیدن مطلبی که معلّم برای شما خواند، چه پرسش‌هایی در ذهن شما مطرح شد؟ دو مورد را بنویسید.

۱.....؟

۲.....؟

خود را به جای شخصیّت‌های این داستان قرار دهید.

چه احساساتی در شما پیدا می‌شود؟

◆ اگر من به جای صاحب کیف بودم:

.....

.....

.....

◆ اگر من به جای یابنده‌ی کیف بودم:

.....

.....

.....

چه تصمیمی می‌گرفتید؟

◆ اگر من به جای یابنده‌ی کیف بودم: (پس از باز کردن کیف و آگاهی از اشیاء داخل آن)

.....

.....

.....

◆ اگر من به جای صاحب کیف بودم: (پس از آگاهی از پیدا شدن کیف)

.....

.....

.....

◆ فرض کنید این کیف متعلق به یکی از اعضای خانواده‌ی شما باشد، از یابنده‌ی آن چه انتظاری دارید؟ چرا؟.....

.....

.....

◆ برای تصمیم‌گیری در چنین موقعیّت‌هایی چه مواردی تأثیر دارد؟ چگونه؟

۱.....

۲.....

۳.....

۴.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

خلاصه‌ی نظرات من و همکلاسی‌هایم درباره‌ی موارد فوق:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

در این جلسه: از شما خواسته شد خود را به‌جای دیگران بگذارید. احساسات آن‌ها را در برخورد با یک موقعیت درک و سپس تصمیم‌گیری کنید. احساسات ما در تصمیم‌گیری‌هایمان درباره‌ی یک موضوع تأثیر دارد که می‌تواند نتایج مثبت و منفی به‌دنبال داشته باشد.

در چه موقعیت‌هایی تأثیر احساسات بر تصمیم‌گیری به‌جا و مناسب و در چه موقعیت‌هایی نابه‌جا است؟

عنوان فعّالیّت:

یک اتّفاق عجیب !

در فعّالیّتی که در کلاس انجام شد، شما چه نظری داشتید؟ آیا برای این نظر شواهد و دلایل کافی داشتید؟

نظر من:

.....

.....

شواهد و دلایل:

.....

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

تا هفته‌ی آینده در محیط زندگی خود دقّت کنید، آیا چیزهایی می‌بینید که علّت وقوع آن برای شما معلوم نیست؟ دو مورد از آن‌ها را بنویسید.

۱	.....
۲	.....

در این جلسه: شما با یک موقعیت فرضی روبرو شدید، در مورد علّت وقوع آن فرضیه‌سازی کردید و درستی فرضیه‌های خود را مورد بررسی قرار دادید. به هنگام تفکّر درباره‌ی یک موضوع استفاده از دانسته‌های قبلی و کسب اطّلاعات جدید به ما کمک می‌کند تا درک عمیق‌تری از موضوع داشته باشیم.

دانش‌آموز عزیز

از این پس، بعد از هر چند جلسه در کتاب کار خود با فعّالیّت‌هایی تحت عنوان خودارزیابی روبرو می‌شوید. فعّالیّت خودارزیابی به شما کمک می‌کند که:

ـ یادگیری‌های خود را مرور کنید.

ـ به روش یادگیری خود پی ببرید.

ـ با بررسی دقیق فعّالیّت‌های خود در ساعت تفکّر و پژوهش و نوشته‌های خود در کتاب کار، به نکات مثبت و منفی کار خود پی ببرید و موارد مورد علاقه‌ی خود را بشناسید.

ـ توانایی بیان نظرات خود به صورت نوشتاری را گسترش دهید.

برای کامل کردن فعّالیّت‌های خود ارزیابی به نکات زیر توجّه کنید.

ـ ابتدا نام فعّالیّت‌های مورد بررسی را در سطر اوّل بنویسید.

ـ در سؤال اوّل از شما انتظار می‌رود با دقّت و حوصله، ذهن و نوشته‌های خود را مرور کنید و هر آنچه در مورد چگونگی فکر کردن و موضوعات فعّالیّت‌ها یادگرفته‌اید، بنویسید. به طور حتم یادگیری‌های شما با دیگر همکلاسی‌هایتان شباهت و تفاوت‌هایی خواهد داشت؛ زیرا شما با دیگران شباهت‌ها و تفاوت‌هایی دارید.

ـ یادگیری شما حاصل تلاش و فعّالیّت‌تان در کلاس و خارج از کلاس، به صورت فردی و گروهی است. در سؤال دوم انتظار می‌رود به یادگیری خود فکر کنید و تغییراتی را که در عملکرد شما ایجاد شده است، در جدول مشخّص کنید.

ـ در کامل کردن جدول سؤال ۳، آنچه نمره یا وضعیّت پیشرفت شما را تعیین می‌کند، تعداد نکات مثبت یا منفی نوشته شده نیست بلکه دقّت و صداقت شما مهم است. برای ارزیابی انتظار می‌رود از معیارهای ساده مانند تمیزی، خوش‌خطی و ...، در کنار معیارهای سطح بالاتر مانند داشتن نظرات کامل، بررسی همه جانبه‌ی موضوع، استفاده از جملات زیبا، صرف زمان کافی برای انجام فعّالیّت و ... استفاده کنید.

خودارزیابی

فعّالیّت‌های مورد بررسی .....

۱ــ با بررسی فعّالیّت‌های جلسات گذشته‌ی تفکّر و پژوهش، چه چیزهایی یادگرفتید؟

.....

.....

.....

۲ــ با توجّه به عملکرد خود در فعّالیّت‌های جلسات گذشته، جدول زیر را کامل کنید.

عملکرد من / مقیاس	خیلی خوب	خوب	قابل‌قبول	نیازمند تلاش بیشتر
قواعد و مقرّرات مورد توافق برای ساعت تفکّر و پژوهش را رعایت می‌کنم.				
برای تصمیم‌گیری در مورد یک موضوع به جنبه‌های مختلف آن فکر می‌کنم.				
در برخورد با یک موقعیت یا موضوع، آن را به‌طور دقیق بررسی می‌کنم.				
از دانسته‌های قبلی خود برای پاسخگویی به پرسش‌ها استفاده می‌کنم.				
از گفت‌وگو در کلاس اطّلاعات جدید کسب می‌کنم.				
برای حدس و گمان خود شواهد و دلایل کافی ذکر می‌کنم.				

۳ــ با بررسی نوشته‌های خود در صفحات قبلی کتاب کار، جدول زیر را کامل کنید!

نکات مثبت درباره‌ی نوشته‌های من	نکات منفی درباره‌ی نوشته‌های من	موارد دوست‌داشتنی درباره‌ی نوشته‌های من
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

عنوان فعّالیّت:

خرسی که می‌خواست خرس باقی بماند.

ـ نظرات خود درباره‌ی سؤال‌های زیر را پس از گفت‌وگو با دوستان بنویسید.

۱ـ هویّت انسان از چه چیزهایی تشکیل شده است؟

.....

.....

.....

۲ـ آیا انسان‌ها نیز دچار تغییر هویّت می‌شوند؟ پاسخ خود را با مثال بیان کنید.

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

با بزرگترها مشورت کنید.

هویّت هر موجود از چه چیزهایی تشکیل شده است؟

.....

.....

در این جلسه: با استفاده از یک داستان تخیّلی به بررسی شباهت و تفاوت هویّت انسان با سایر موجودات پرداختید و درباره‌ی تغییر هویّت مثال‌هایی زدید. تغییر هویّت می‌تواند مثبت یا منفی باشد. آیا مثال‌های شما نیز هر دو جنبه را شامل می‌شد؟

عنوان فعّالیّت:

بوی خوش مدینه

۱ــ دو مورد از بزرگ‌ترین آرزوهایتان را در ذهن مجسّم کنید.آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

۲ــ اگر مجبور باشید با انتخاب یک آرزو، آرزوی دیگر را از دست بدهید، چه احساسی به شما دست می‌دهد؟

.....

.....

۳ــ کدام را انتخاب می‌کنید؟ چرا؟

.....

.....

۴ــ نتیجه‌گیری خود را از گفت‌وگوهای جلسه بنویسید.

.....

.....

.....

در فعّالیّت‌های دیدنی‌های سرزمین من، نارنجی‌پوش امانتدار و بوی خوش مدینه از شما خواسته شد که در مورد یک موضوع انتخاب و تصمیم‌گیری کنید. ما همواره در زندگی در موقعیت تصمیم‌گیری و انتخاب بین خوب و بد، خوب و خوب‌تر و بد و بدتر قرار داریم.

عنوان فعّالیّت:

مردم پسندها

نام گروه:..... نام اعضای گروه:.....

۱ــ نظر افرادی که شما از آن‌ها پرسش کردید.

نفر اوّل .....

نفر دوم .....

نفر سوم .....

نفر چهارم .....

نفر پنجم .....

۲ــ با کنار هم قرار دادن نتایج کار اعضای گروه جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	نام مکان	خط نشان تعداد دفعات تکرار	تعداد
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

◆ بیش‌ترین تعداد در هر پایه مربوط به کدام مکان مدرسه شماست؟

پایه‌ی اوّل: .....

پایه‌ی دوم: .....

پایه‌ی سوم: .....

پایه‌ی چهارم: .....

پایه‌ی پنجم: .....

پایه‌ی ششم: .....

◆ آیا بین نظرات دانش‌آموزان پایه‌های اوّل تا ششم تفاوت وجود دارد؟

فعّالیّت خارج از کلاس:

برای این‌که به پرسش زیر پاسخ دهید، از کدام یک از روش‌های زیر استفاده می‌کنید؟

«همسالان شما به چه بازی‌هایی بیش‌تر علاقه دارند؟»

نظرسنجی(مصاحبه یا پرسش‌نامه) ◯ مشاهده ◯ مطالعه‌ی کتاب ◯

دلیل انتخاب خود را بنویسید.

عنوان فعّالیّت:

مارگیر و اژدها

اگر تجربه‌ای مشابه تجربه‌ی مرد مارگیر تاکنون در زندگی شما اتّفاق افتاده است، آن را بنویسید.

تجربه‌ی من: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

یک خواسته از خواسته‌های خود را بنویسید.

.....

دستیابی شما به این خواسته چه تأثیری روی زندگی شما و دیگران دارد؟

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

راجع به سؤال زیر با دوستان یا افراد خانواده‌ی خود صحبت کنید و نتیجه‌ی گفت‌وگوهای خود را بنویسید.
«چه وقت می‌توانیم مطمئن باشیم، خواسته‌های ما به خودمان و دیگران آسیب نمی‌رساند؟»

.....

.....

.....

داستان کتاب‌ها، فیلم‌ها و وقایع پیرامون ما پیام‌های آشکار و پنهانی برای ما دارند. دقّت در مشاهده و بررسی محتوای آن‌ها به دریافت بهتر پیام کمک می‌کند.

خودارزیابی

فعّالیّت‌های مورد بررسی

۱ـ با بررسی فعّالیّت‌های جلسات گذشته‌ی تفکّر و پژوهش، چه چیزهایی یادگرفتید؟

.....

.....

.....

۲ـ با توجّه به عملکرد خود در جلسات گذشته، جدول زیر را کامل کنید.

عملکرد من / مقیاس	خیلی خوب	خوب	قابل‌قبول	نیازمند تلاش بیشتر
به هنگام برخورد با موضوعات مختلف، تفاوت‌ها، شباهت‌ها و رابطه‌های آن‌ها را بررسی می‌کنم.				
برای نظرات و تصمیم‌های خود دلایل کافی ارائه می‌کنم.				
پرسش‌هایی که پاسخ آن‌ها با روش نظرسنجی به‌دست می‌آید را تشخیص می‌دهم.				
هنگام مشاهده‌ی فیلم، گوش دادن به داستان یا صحبت دیگران، با دقّت توجّه می‌کنم.				

۳ـ با بررسی نوشته‌های خود در صفحات قبلی کتاب کار، جدول زیر را کامل کنید.

نکات مثبت درباره‌ی نوشته‌های من	نکات منفی درباره‌ی نوشته‌های من	موارد دوست‌داشتنی درباره‌ی فعّالیّت‌ها
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

عنوان فعّالیّت:

شکلی دیگر

همان‌طور که در فعّالیّت‌های گذشته و این فعّالیّت مشاهده کردید، افراد نسبت به یک موضوع دیدگاه‌های متفاوتی دارند که می‌تواند درست یا نادرست، کامل یا ناقص باشد، چگونه می‌توانیم مطمئن شویم که دیدگاه ما درست و کامل است؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

عنوان فعّالیّت:

زیر ذرّه‌بین

براساس پرسشی که در کلاس مطرح شد، جدول زیر را کامل کنید.

نام و نام خانوادگی مشاهده‌گر : .....

تاریخ‌های مشاهده : .....

پایه‌ی مورد مشاهده : اوّل ◯ دوم ◯ سوم ◯ چهارم ◯ پنجم ◯

جدول ثبت اطّلاعات

ردیف	رفتارها	خط نشان تعداد دفعات	تعداد
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

نتایج کار گروه خود را با سایر گروه‌ها مقایسه کنید.

◆ هر یک از گروه‌ها چه رفتارهایی را مورد مشاهده قرار دادند؟

.....

.....

.....

.....

◆ بین رفتارهای دانش‌آموزان پایه‌های اوّل تا پنجم چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی وجود دارد؟

.....

.....

.....

.....

.....

◆ در کلاس درباره‌ی رفتارهای مورد مشاهده بحث و گفت‌وگو کنید. نتیجه‌گیری خود از گفت‌وگوها را بنویسید.

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

۱ـ در زمان و ساعت مشخّصی از روز (مثلاً ساعت پنج بعد از ظهر به مدّت نیم ساعت) افراد یا وسایل نقلیّه‌ای را که از مقابل خانه‌ی شما می‌گذرند، با ذکر ویژگی‌های آن‌ها فهرست و در صورت لزوم طبقه‌بندی کنید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

در این جلسه: شما با استفاده از مشاهده به‌عنوان یکی از روش‌های جمع‌آوری اطّلاعات، پاسخ سؤال مطرح شده را یافتید. توجّه داشته باشید که به هنگام مشاهده، نکات اخلاقی را باید رعایت کرد و ارائه‌ی گزارش براساس مشاهدات باشد نه حدس و گمان و نظر شخصی.

عنوان فعّالیّت:

آقکند

با توجّه به فیلمی که نمایش داده شده، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

۱ـ اگر شما به جای معلّم جدید بودید، در چنین شرایطی چه می‌کردید؟

.....

.....

.....

۲ـ شخصیّت‌های موجود در فیلم را توصیف کنید.

معلّم جدید

.....

.....

معلّم قبلی

.....

.....

مرد صاحب خانه

.....

.....

در این جلسه: از شما خواسته شد شخصیت‌های موجود در فیلم را توصیف کنید. برای توصیف، شما درباره‌ی این افراد قضاوت‌هایی کردید. ما در زندگی در موقعیت‌هایی قرار می‌گیریم که به‌ناچار درباره‌ی افراد قضاوت می‌کنیم. برای اطمینان از درستی قضاوتمان چه چیزهایی را باید رعایت کنیم؟

خودارزیابی

فعّالیّت‌های مورد بررسی .....

۱ـ با بررسی فعّالیّت‌های جلسات گذشته‌ی تفکّر و پژوهش، چه چیزهایی یاد گرفتید؟

.....

.....

.....

۲ـ با توجّه به عملکرد خود در جلسات گذشته، جدول زیر را کامل کنید.

عملکرد من / مقیاس	خیلی خوب	خوب	قابل قبول	نیازمند تلاش بیشتر
هنگام گفت‌وگوی کلاسی از نظرات دوستانم استفاده و به آن‌ها اشاره می‌کنم.				
پرسش‌هایی که پاسخ آن‌ها با روش مشاهده به‌دست می‌آید را تشخیص می‌دهم.				
در ارائه‌ی گزارش مشاهدات، از شواهد استفاده می‌کنم نه از حدس و گمان و نظر.				
در مورد نظر و رفتار دیگران عجولانه قضاوت نمی‌کنم.				

۳ـ با بررسی نوشته‌های خود در صفحات قبلی کتاب کار، جدول زیر را کامل کنید.

نکات مثبت درباره‌ی نوشته‌های من	نکات منفی درباره‌ی نوشته‌های من	موارد دوست‌داشتنی درباره‌ی فعّالیّت‌ها
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

عنوان فعّالیّت:

پایتخت کشور من

پاسخ هر یک از پرسش‌های جدول را چگونه می‌توان یافت؟ پاسخ خود را در جدول علامت بزنید. دلایل انتخاب خود را در کلاس بیان کنید.

ردیف	پرسش / پاسخ	نظرسنجی	مشاهده	مطالعه‌ی کتاب و اینترنت
۱	جانوران موجود در محیط مدرسه‌ی شما بیش‌تر از چه گروهی هستند؟			
۲	موضوع خطبه‌های نماز جمعه‌ی مرکز استان شما در فصل پاییز سال ۱۳۹۱ چه بوده است؟			
۳	ماشین‌هایی که از میدان ولی‌عصر شهر تهران عبور می‌کنند، بیشتر چه رنگی هستند؟			
۴	مهم‌ترین وقایع ۸ سال دفاع مقدس (جنگ تحمیلی عراق به ایران) چه بوده است؟			
۵	میزان مطالعه‌ی کتاب در کشورمان از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۰ چه تغییری کرده است؟			
۶	پرطرفدارترین سریال تلویزیونی ماه رمضان سال ۹۴ از نظر هم‌کلاسان شما کدام بوده است؟			
۷	قیام امام حسین (ع) چه پیامدهایی داشته است؟			
۸	آخرین اطّلاعات درباره‌ی تحقیقات فضایی ایران چیست؟			
۹	هم‌کلاس‌های شما به کدام یک از رشته‌های ورزشی بیش‌تر علاقه دارند؟			
۱۰	تغییرات دانه‌ی کاشته شده در یک گلدان، در طول یک ماه چگونه است؟			

توجّه: در برخی از پرسش‌ها ممکن است بیش‌تر از یک خانه علامت زده شود.

عنوان فعّالیّت:

لی لی حوضک

احساسات و نظر خود را دربارهٔ داستان، تصاویر و موسیقی فیلم در بخش یادداشت من بنویسید.

یادداشت من .....

داستان

.....

.....

تصاویر

.....

.....

موسیقی

.....

.....

با دوستان خود در کلاس دربارهٔ پرسش‌های زیر گفت‌وگو کنید.

- پیام آشکار این فیلم چه بود؟
- پیام‌های پنهان در فیلم چه بود؟

همان‌طور که در فعّالیّت‌های گوش دادن به داستان و تماشای فیلم ملاحظه کردید، هر داستان یا فیلم ممکن است دارای پیام‌های آشکار و پنهانی باشد. به چه مواردی توجّه کنیم تا پیام‌های آشکار و پنهان داستان و فیلم را دریافت کنیم؟

عنوان فعّالیّت:

شگفتی ها

۱ـ پس از مشاهده، سه پرسش بنویسید که با آیا شروع می‌شود و سه پرسش که با چرا شروع می‌شود.

- آیا .....
- آیا .....
- آیا .....
- چرا .....
- چرا .....
- چرا .....

۲ـ براساس گفت‌وگوهایی که در کلاس انجام شد، بنویسید:
پرسش‌هایی که با چرا شروع می‌شوند، چه شباهتی با هم دارند؟

.....

.....

.....

پرسش‌هایی که با آیا شروع می‌شوند، چه شباهتی با هم دارند؟

.....

.....

.....

۳ـ آیا پرسش‌هایی که روی تابلو نوشته شده، ارتباطی با هم دارند؟ آن ارتباطات را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

۴ـ به پرسش‌هایی فکر کنید که با «چگونه، چطور» آغاز می‌شود. دو نمونه از آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

عنوان فعّالیّت:

ماه بود و روباه

پیام‌های آشکار و پنهان داستان «ماه بود و روباه» را در بخش یادداشت من بنویسید.

یادداشت من .....

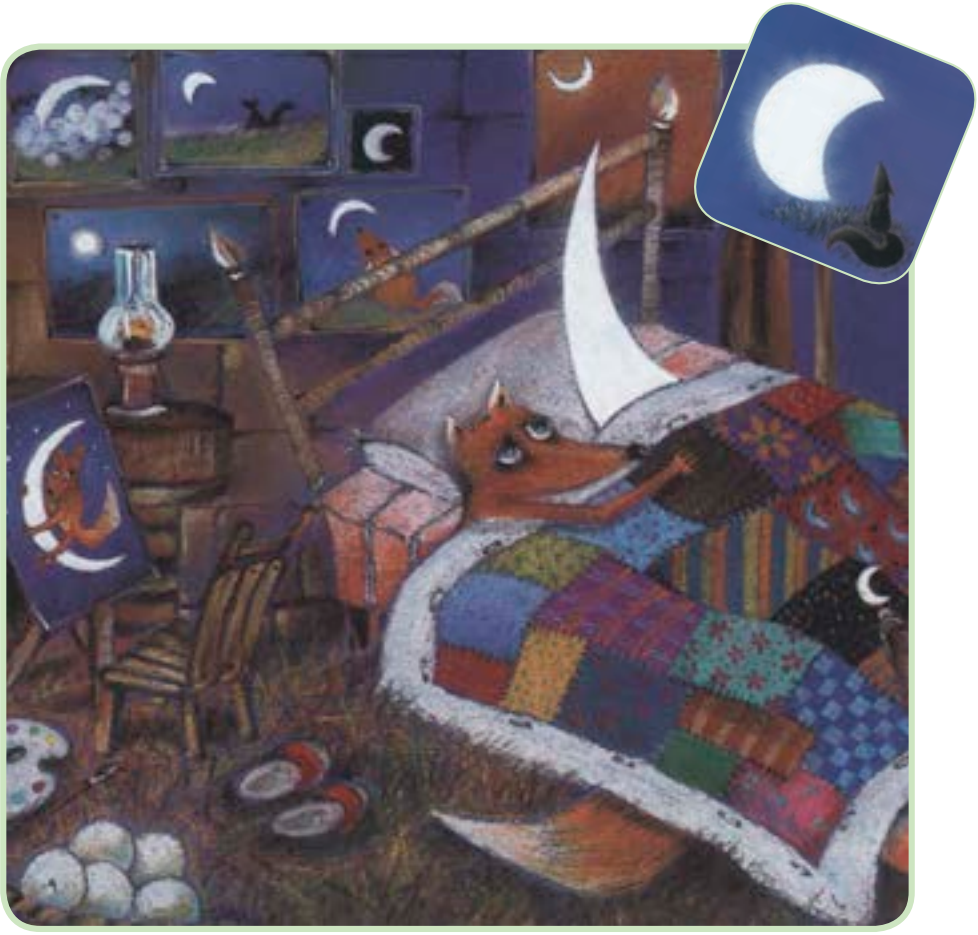

خودارزیابی

فعّالیّت‌های مورد بررسی .....

۱ـ با بررسی فعّالیّت‌های جلسات گذشته‌ی تفکّر و پژوهش، چه چیزهایی یادگرفتید؟

.....

.....

.....

۲ـ با توجّه به عملکرد خود در جلسات گذشته، جدول زیر را کامل کنید.

مقیاس / عملکرد من	خیلی خوب	خوب	قابل‌قبول	نیازمند تلاش بیشتر
احساسات، تجربیات و ارزیابی خود از یک موقعیت را برای دیگران به روشنی توضیح می‌دهم.				
روش‌های مناسب برای یافتن پاسخ پرسش‌هایم را تشخیص می‌دهم.				
پس از خواندن یا شنیدن خبر و داستان یا مشاهده‌ی فیلم، پیام‌های آشکار و پنهان آن را تشخیص می‌دهم.				
برای پاسخ به کنجکاوی خود، پرسش‌های مناسب طرح می‌کنم.				

۳ـ با بررسی نوشته‌های خود در صفحات قبلی کتاب کار، جدول زیر را کامل کنید.

نکات مثبت درباره‌ی نوشته‌های من	نکات منفی درباره‌ی نوشته‌های من	موارد دوست‌داشتنی درباره‌ی فعّالیّت‌ها
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

عنوان فعّالیّت:

من و پرسش‌هایم

۱ــ سه مورد از پرسش‌های خود را که دوست دارید پاسخ آن را بدانید، امّا پاسخ آن در کتاب‌های درسی شما نیست، بنویسید.

- .....
- .....
- .....

دانستن پاسخ کدام یک از این سه پرسش برای شما مهم‌تر است؟ در مربّع کنار آن علامت بزنید.

۲ــ پرسش‌های نوشته شده روی تابلو را در کلاس بر اساس معیارهای زیر بررسی و پرسش‌های مناسب را انتخاب کنید. سایر پرسش‌ها را اصلاح یا حذف کنید.

معیارها

- در پرسش از واژگان و جملات دقیق، واضح و روشن استفاده شده باشد.
- پاسخ پرسش در کتاب‌های درسی شما نباشد.
- با خواندن پرسش، بتوان به روش پیدا کردن پاسخ آن پی برد.

۳ــ پرسش‌های انتخابی و اصلاح شده را در جدول زیر بنویسید و با علامت مشخّص کنید که این پرسش در مورد خودتان است یا به پرسش درباره‌ی خدا، دیگران و خلقت ارتباط دارد.

ردیف	پرسش / درباره	خود	خدا	دیگران	خلقت
۱	؟.....				
۲	؟.....				
۳	؟.....				
۴	؟.....				
۵	؟.....				
۶	؟.....				
۷	؟.....				
۸	؟.....				
۹	؟.....				
۱۰	؟.....				

توجّه: در برخی از پرسش‌ها ممکن است بیش‌تر از یک خانه علامت زده شود.

۴ــ آیا در جدول، ستونی دیده می‌شود که علامت زده نشده باشد؟ با کمک سایر دانش‌آموزان پرسشی برای آن بنویسید.

.....

.....

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

در صورتی که پرسش‌های جدیدی به ذهنتان رسیده است، آن‌ها را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

در فعّالیّت «مردم‌پسندها» با استفاده از روش نظرسنجی و در فعّالیّت «زیر ذرّه‌بین» با استفاده از روش مشاهده، پاسخ پرسش خود را یافتید. در فعّالیّت «پایتخت کشور من»، پی بردید که مناسب‌ترین راه یافتن پاسخ برخی پرسش‌ها، مطالعه‌ی کتاب و مراجعه به اینترنت است. در برخی موارد نیز با استفاده از چند روش اطّلاعات جمع‌آوری می‌شود.

در دو فعّالیّت «شگفتی‌ها» و «من و پرسش‌هایم»، شما پرسش‌هایی طرح، آن‌ها را مقایسه، طبقه‌بندی و اصلاح کردید. طرح پرسش مناسب و تشخیص شیوه‌ی مناسب جمع‌آوری اطّلاعات توانایی است که در تمام دروس و طول زندگی کاربرد دارد.

عنوان فعّالیّت:

میمون‌های گرانبها

به‌نظر شما ارزش واقعی میمون‌ها چقدر است؟ چرا؟

.....

.....

.....

.....

.....

بین ارزش و قیمت چه تفاوتی وجود دارد؟

.....

.....

.....

.....

همان‌طور که در این فعّالیّت و فعّالیّت‌های گذشته ملاحظه کردید، برای بیان افکار باید واژه‌ها و جملات را دقیق و روشن به‌کار برد. بخشی از اختلاف‌نظر افراد به‌دلیل استفاده از واژه‌ها و جملات مبهم و نامناسب در بیان افکارشان است.

خودارزیابی

فعّالیّت‌های مورد بررسی .....

۱ـ با بررسی فعّالیّت‌های جلسات گذشته‌ی تفکّر و پژوهش، چه چیزهایی یادگرفتید؟

.....

.....

.....

به سؤال‌های زیر با توجّه به فعّالیّت‌هایی که در درس تفکّر و پژوهش از ابتدای سال تحصیلی تاکنون انجام داده‌اید پاسخ دهید.

◆ آموخته‌های این درس در مواجهه‌ی شما با موضوعات و چگونگی بیان نظرات و افکار چه تأثیر داشته است؟

.....

.....

.....

◆ در دریافت پیام‌های خبری از روزنامه، مجله، داستان، نقّاشی، عکس و فیلم چه تغییری پیدا کرده‌اید؟

.....

.....

.....

◆ در به‌کارگیری زبان برای بیان نظرات و افکار خود چه تغییری پیدا کرده‌اید؟

.....

.....

.....

بخش دوم
فعّالیّت‌های انتخابی

۲

عنوان فعّالیّت:

هر کاری .....!

با توجّه به فعّالیتّی که در کلاس انجام دادید، پاسخ پرسش‌های زیر را بنویسید.

۱ـ این فعّالیّت و نتایج آن، شما را به یاد چه چیزهایی در زندگی روزانه می‌اندازد؟

.....

.....

۲ ــ یک جمله یا ضرب‌المثل بسازید.

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

تا جلسه‌ی بعد به اتّفاقات اطراف خود دقّت کنید. با توجه به اتّفاق یا اتّفاقات، یک جمله‌ی حکیمانه یا جمله‌ای که به عنوان ضرب‌المثل از آن‌ها بتوان استفاده کرد، بسازید.

اتّفاق یا اتّفاقاتی که مشاهده کردم	جمله‌ی حکیمانه‌ی من
.....	.....

عنوان فعّالیّت:

برنامه‌ی کودک و نوجوان

در طول سه روز، برنامه‌ی کودک و نوجوان یکی از شبکه‌های استانی یا سراسری را تماشا کنید و جدول زیر را درباره‌ی دو برنامه در هر روز کامل کنید.

تاریخ	مشخّصات	برنامه‌ی اوّل	برنامه‌ی دوم
	عنوان برنامه		
	موضوع برنامه		
	مدّت برنامه به دقیقه		
	عنوان برنامه		
	موضوع برنامه		
	مدّت برنامه به دقیقه		
	عنوان برنامه		
	موضوع برنامه		
	مدّت برنامه به دقیقه		

اکنون با توجّه به مطالبی که در جدول نوشته‌اید، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

◆ در این برنامه‌ها بیش‌تر به چه موضوعاتی پرداخته شد؟

.....

◆ شما کدام برنامه را بیش‌تر دوست داشتید؟ چرا؟

.....

◆ نوشته‌های اعضای گروه را با هم مقایسه کنید. اعضای گروه کدام برنامه‌ها را بیش‌تر دوست دارند؟ سه نمونه را به ترتیب بنویسید.

۱ـ.....

۲ـ.....

۳ـ.....

عنوان فعّالیّت:

از کجا بدانم؟

۱ــ گروه شما چه موضوعی را برای گردآوری اطّلاعات انتخاب کرد؟

.....

.....

۲ــ برای گردآوری اطّلاعات از چه منابعی (کتاب‌ها، مجلّات، اینترنت و ...) استفاده کردید؟

.....

.....

.....

۳ــ دربارهٔ منابعی که استفاده کردید، جدول زیر را کامل کنید.

پرسش	نام منبع
مطالب کدام منبع با موضوع ارتباط بیش‌تری دارد؟	.....
کلمات و جملات کدام منبع راحت‌تر فهمیده می‌شود؟	.....
دسترسی به کدام منبع سریع‌تر است؟	.....
دسترسی به کدام منبع راحت‌تر بود؟	.....
مطالب کدام منبع دقیق‌تر و درست‌تر است؟	.....

۴ــ با توجّه به فعّالیّتی که انجام دادید بنویسید منابع مناسب برای گردآوری اطّلاعات چه ویژگی‌هایی باید داشته باشند؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

عنوان فعّالیّت:

چرخ ریسک

با تماشای فیلم چه پرسش‌هایی در ذهن شما پیدا شد؟

.....

.....

.....

پرسش‌های نوشته شده روی تابلو را در گروه بر اساس معیارهای زیر بررسی، و پرسش‌های مناسب را انتخاب کنید. سایر پرسش‌ها را اصلاح یا حذف کنید.

معیارها

- پاسخ پرسش در فیلم نباشد.
- در پرسش از واژگان و جملات دقیق، واضح و روشن استفاده شده باشد.
- با خواندن پرسش، بتوان به روش پیدا کردن پاسخ آن پی برد.

پرسش‌های انتخاب و اصلاح شده را بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

عنوان فعّالیّت:

رضا

۱ــ بقیّه‌ی داستان را به میل خودتان بنویسید.

۲ــ آیا موقعیّت‌هایی داشته‌اید که واقعاً تصمیم‌گیری برای شما مشکل باشد؟ آن را بنویسید.

عنوان فعّالیّت:

درخت بخشنده

احساسات و آموخته‌های خود را از انجام فعّالیّت این جلسه در بخش یادداشت من بنویسید.

یادداشت من .....

احساسات

.....

.....

.....

آموخته‌ها

.....

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

یکی از فعّالیّت‌های زیر را به دلخواه انجام دهید.

۱ــ به دلایل دوست داشتن و وابستگی اعضای یک خانواده به هم فکر کنید. مواردی را که مهم‌تر می‌دانید بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۲ــ جدول زیر را کامل کنید.

ردیف	بستگان مورد علاقه‌ی شما	دلایل علاقه‌ی شما به آن‌ها
۱	.....	.....
۲	.....	.....
۳	.....	.....

عنوان فعّالیّت:

پرواز کن! پرواز!

احساسات و آموخته‌های خود را از انجام فعّالیّت این جلسه در بخش یادداشت من بنویسید.

یادداشت من .....

احساسات

.....

.....

.....

آموخته‌ها

.....

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

از پدر و مادر و دیگر بزرگان خانواده‌ی خود بپرسید: آیا در ادبیّات فارسی یا تجربیّات خودشان داستانی وجود دارد که پایان آن شبیه انتخاب جوجه عقاب باشد؟ خلاصه‌ی داستان را بنویسید.

عنوان فعّالیّت:

ما کجا هستیم؟

احساسات و آموخته‌های خود را از انجام فعّالیّت این جلسه در بخش یادداشت من بنویسید.

یادداشت من .....

احساسات

.....

.....

.....

آموخته‌ها

.....

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

درباره‌ی تفاوت‌ها و شباهت‌های انسان با سایر موجودات جهان فکر کنید. سپس در این باره با دو نفر از دوستان یا اعضای خانواده مصاحبه کنید و نتایج را بنویسید.

نظر من

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نظر مصاحبه‌شونده‌ی اوّل

.....

.....

.....

.....

.....

.....

نظر مصاحبه‌شونده‌ی دوم

.....

.....

.....

.....

.....

.....

عنوان فعّالیّت:

آخر خط

با توجّه به گفت‌وگوهایی که در کلاس کردید، سه واژه‌ی پیر، قدیمی و فرسوده را معنا کنید و برای تفاوت کاربرد آن‌ها مثال‌هایی بنویسید.

یادداشت من .....

پیر

.....

.....

قدیمی

.....

.....

فرسوده

.....

.....

تفاوت کاربرد

.....

.....

فعّالیّت خارج از کلاس:

با استفاده از آموخته‌های خود در این جلسه یک جمله‌ی حکیمانه بنویسید.

.....

.....

.....

عنوان فعّالیّت:

من عاقبت از این پل خواهم گذشت

شخصیّت‌های موجود در فیلم را توصیف کنید.

میترا

جمیله

پدرشان

عنوان فعّالیّت:

آداب و رسوم

فعّالیّت خارج از کلاس:

یکی از پرسش‌های زیر را انتخاب کنید و به آن پاسخ دهید.

۱ــ چه آداب و رسوم خاصّی در استان محلّ زندگی خود می‌شناسید، آن را بنویسید.

.....

.....

.....

۲ــ آداب و رسوم و محیط زندگی چه ارتباطی با هم دارند؟

.....

.....

.....

۳ــ مشاهده‌ی آداب و رسوم مناطق مختلف کشور چه احساسات و اندیشه‌هایی در شما ایجاد می‌کند؟

.....

.....

.....

عنوان فعّالیّت:

کیمیاگر

تعریف شما از طمع و قناعت چیست؟ با ذکر مثال تعاریف خود را روشن سازید.

خودارزیابی

فعّالیّت‌های انتخابی

۱ــ با بررسی فعّالیّت‌های جلسات گذشته‌ی تفکّر و پژوهش، چه چیزهایی یادگرفتید؟

.....

.....

.....

۲ــ با توجّه به عملکرد خود در فعّالیّت‌های انتخابی، جدول را کامل کنید.

مقیاس / عملکرد من*	خیلی خوب	خوب	قابل‌قبول	نیازمند تلاش بیشتر

۳ــ با بررسی فعّالیّت‌های انتخاب شده، جدول زیر را کامل کنید.

نکات مثبت درباره‌ی فعّالیّت‌های انتخاب شده	نکات منفی درباره‌ی فعّالیّت‌های انتخاب شده	موارد دوست‌داشتنی درباره‌ی فعّالیّت‌های انتخاب شده
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

* عملکرد مورد انتظار متناسب با فعّالیّت‌های انتخابی، توسّط معلّم تعیین می‌شود.

بخش سوم
فعّالیّت‌های اختیاری

۳

فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۱

فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۱

فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۲

فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۲

فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۳

فعّالیّت اختیاری شماره‌ی ۳

خودارزیابی فعّالیّت‌های اختیاری

۱ــ با بررسی فعّالیّت‌های جلسات گذشته‌ی تفکّر و پژوهش، چه چیزهایی یادگرفتید؟

.....

.....

.....

.....

۲ــ با توجّه به عملکرد خود در فعّالیّت‌های اختیاری، جدول را کامل کنید.

مقیاس / عملکرد من*	خیلی خوب	خوب	قابل‌قبول	نیازمند تلاش بیشتر

۳ــ با بررسی فعّالیّت‌های اختیاری اجرا شده در کلاس، جدول زیر را کامل کنید.

نکات مثبت درباره‌ی فعّالیّت‌های اختیاری	نکات منفی درباره‌ی فعّالیّت‌های اختیاری	موارد دوست‌داشتنی درباره‌ی فعّالیّت‌های اختیاری
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

* عملکرد مورد انتظار، متناسب با فعّالیّت‌های اختیاری، توسّط معلّم تعیین می‌شود.

خودارزیابی
نیمسال اوّل و دوم

خودارزیابی نیمسال اوّل تحصیلی

با توجّه به فعّالیّت‌هایی که از ابتدای سال تحصیلی تا کنون در درس تفکّر و پژوهش انجام دادید، جدول زیر را تکمیل کنید

ردیف	مقیاس / عملکرد	خیلی خوب	خوب	قابل قبول	نیازمند تلاش بیشتر
۱	هنگام مشاهده‌ی فیلم، گوش دادن به داستان یا صحبت دیگران، با دقّت توجّه می‌کنم.				
۲	سؤال‌هایی می‌پرسم که پاسخ آن را نمی‌دانم یا می‌خواهم نظر دیگران را نیز درباره‌ی آن بدانم.				
۳	به نظر دیگران با تأمّل گوش می‌دهم و با پرسش مناسب، دیگران را به توضیح نظرات خود تشویق می‌کنم.				
۴	هنگام گفت‌وگو با دیگران به احساسات آن‌ها توجّه می‌کنم. هم احساسات دیگران را درک می‌کنم و هم هنگام مخالفت با احترام صحبت می‌کنم.				
۵	هنگام گفت‌وگو با دیگران فریاد نمی‌زنم، بغض نمی‌کنم، صدایم را بلند نمی‌کنم، ولی در عوض، آرام، واضح و محکم صحبت می‌کنم.				
۶	هنگام گفت‌وگو با دیگران، از مشاجره‌ی با آن‌ها و موضع دفاعی گرفتن در برابر آنان، خودداری می‌کنم.				
۷	برای توضیح ایده‌ها و تصمیم‌های خودم از زبان صحیح و دقیق استفاده می‌کنم.				
۸	در گفت‌وگوها سعی می‌کنم نظراتم تکراری نباشد و هر بار کامل‌تر شود.				
۹	می‌توانم از نظر و عقیده‌ی خود با دلیل دفاع کنم.				
۱۰	هنگام گفت‌وگوی کلاسی به نظرات دوستانم اشاره می‌کنم.				
۱۱	تفاوت‌ها، شباهت‌ها و روابط بین پدیده‌ها، وقایع، یا اجزای آن‌ها را شناسایی و بیان می‌کنم.				
۱۲	با بررسی مسئله، راه‌های یافتن پاسخ سؤال را تشخیص می‌دهم.				
۱۳	روش‌های مختلف جمع‌آوری اطّلاعات را برای یافتن پاسخ پرسش‌هایم به کار می‌برم.				
۱۴	یک موضوع را همه‌جانبه بررسی می‌کنم و از عملکرد عجولانه و بدون فکر پرهیز می‌کنم.				
۱۵	تحمّل شنیدن نظر دیگران را دارم و در صورت لزوم، نظر خود را اصلاح می‌کنم.				
۱۶	در برخورد با پدیده‌ها و مسائل زود قضاوت نمی‌کنم.				
۱۷	به هنگام قضاوت در مورد رفتار و نظر خودم و دیگران، از معیار مناسب استفاده می‌کنم.				
۱۸	قادر هستم احساسات، تجربیّات، و ارزیابی خود از یک موقعیّت را برای دیگران توضیح دهم.				
۱۹	فعّالیّت‌های کتاب را با دقّت و برای یادگیری بهتر انجام می‌دهم.				
۲۰	در تکمیل برگه‌های خودارزیابی با دقّت و براساس واقعیّت عمل می‌کنم.				
	فراوانی (تعداد) هر ستون				

خودارزیابی نیمسال اوّل تحصیلی

ردیف	موارد توصیفی
۱	مهم‌ترین چیزی را که آموختم، این بود که: ....
۲	فعّالیّت‌های مورد علاقه‌ی من عبارتند از: ....
۳	من در .... پیشرفت کرده‌ام.
۴	من باید در زمینه‌ی .... بیش‌تر کار کنم.
۵	به خودم افتخار می‌کنم به دلیل این که: ....
۶	وقتی به نوشته‌های خود نگاه می‌کنم، احساس می‌کنم: ....

نام و نام خانوادگی دانش‌آموز: ..... امضا

خودارزیابی پایان سال تحصیلی

با توجّه به فعّالیّت‌هایی که از ابتدای سال تحصیلی تا کنون در درس تفکّر و پژوهش انجام دادید، جدول زیر را تکمیل کنید

ردیف	مقیاس / عملکرد	خیلی خوب	خوب	قابل قبول	نیازمند تلاش بیشتر
۱	هنگام مشاهده‌ی فیلم، گوش دادن به داستان یا صحبت دیگران، با دقّت توجّه می‌کنم.				
۲	سؤال‌هایی می‌پرسم که پاسخ آن را نمی‌دانم یا می‌خواهم نظر دیگران را نیز درباره‌ی آن بدانم.				
۳	به نظر دیگران با تأمّل گوش می‌دهم و با پرسش مناسب، دیگران را به توضیح نظرات خود تشویق می‌کنم.				
۴	هنگام گفت‌وگو با دیگران به احساسات آن‌ها توجّه می‌کنم. هم احساسات دیگران را درک می‌کنم و هم هنگام مخالفت با احترام صحبت می‌کنم.				
۵	هنگام گفت‌وگو با دیگران فریاد نمی‌زنم، بغض نمی‌کنم، صدایم را بلند نمی‌کنم، ولی در عوض، آرام، واضح و محکم صحبت می‌کنم.				
۶	هنگام گفت‌وگو با دیگران، از مشاجره‌ی با آن‌ها و موضع دفاعی گرفتن در برابر آنان، خودداری می‌کنم.				
۷	برای توضیح ایده‌ها و تصمیم‌های خودم از زبان صحیح و دقیق استفاده می‌کنم.				
۸	در گفت‌وگوها سعی می‌کنم نظراتم تکراری نباشد و هر بار کامل‌تر شود.				
۹	می‌توانم از نظر و عقیده‌ی خود با دلیل دفاع کنم.				
۱۰	هنگام گفت‌وگوی کلاسی به نظرات دوستانم اشاره می‌کنم.				
۱۱	تفاوت‌ها، شباهت‌ها و روابط بین پدیده‌ها، وقایع، یا اجزای آن‌ها را شناسایی و بیان می‌کنم.				
۱۲	با بررسی مسئله، راه‌های یافتن پاسخ سؤال را تشخیص می‌دهم.				
۱۳	روش‌های مختلف جمع‌آوری اطّلاعات را برای یافتن پاسخ پرسش‌هایم به کار می‌برم.				
۱۴	یک موضوع را همه‌جانبه بررسی می‌کنم و از عملکرد عجولانه و بدون فکر پرهیز می‌کنم.				
۱۵	تحمّل شنیدن نظر دیگران را دارم و در صورت لزوم، نظر خود را اصلاح می‌کنم.				
۱۶	در برخورد با پدیده‌ها و مسائل زود قضاوت نمی‌کنم.				
۱۷	به هنگام قضاوت در مورد رفتار و نظر خودم و دیگران، از معیار مناسب استفاده می‌کنم.				
۱۸	قادر هستم احساسات، تجربیّات، و ارزیابی خود از یک موقعیّت را برای دیگران توضیح دهم.				
۱۹	فعّالیّت‌های کتاب را با دقّت و برای یادگیری بهتر انجام می‌دهم.				
۲۰	در تکمیل برگه‌های خودارزیابی با دقّت و براساس واقعیّت عمل می‌کنم.				
	فراوانی (تعداد) هر ستون				

خودارزیابی پایان سال تحصیلی

ردیف	موارد توصیفی
۱	مهم‌ترین چیزی را که آموختم، این بود که: ....
۲	فعّالیّت‌های مورد علاقه‌ی من عبارتند از: ....
۳	من در .... پیشرفت کرده‌ام.
۴	من باید در زمینه‌ی .... بیش‌تر کار کنم.
۵	به خودم افتخار می‌کنم به دلیل این که: ....
۶	وقتی به نوشته‌های خود نگاه می‌کنم، احساس می‌کنم: ....

نام و نام خانوادگی دانش‌آموز: ..... امضا

معلمان محترم و اولیای گرامی دانش آموزان و صاحب نظران می توانند نظر اصلاحی خود را درباره ی مطالب این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵/۳۶۳ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email) talif@talif.sch.ir ارسال نمایند.

دفتر تألیف کتاب های درسی ابتدایی و متوسطه نظری